

**СОСТОЈБИ, ПРЕДИЗВИЦИ И ПЕРСПЕКТИВИ
ВО ВОСПИТАНИЕТО И ОБРАЗОВАНИЕТО ВО
РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА**

- зборник на трудови -

2015, ШТИП

ОПШТИНА ШТИП
КОМИСИЈА ЗА ОБРАЗОВАНИЕ, СОВЕТ НА ОПШТИНА ШТИП
ФАКУЛТЕТ ЗА ОБРАЗОВНИ НАУКИ ШТИП

***СОСТОЈБИ, ПРЕДИЗВИЦИ И ПЕРСПЕКТИВИ
ВО ВОСПИТАНИЕТО И ОБРАЗОВАНИЕТО ВО
РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА***

Штип
2015

**MUNICIPALITY OF STIP
COMMITTEE ON EDUCATION, COUNCIL OF THE MUNICIPALITY OF
STIP
FACULTY OF EDUCATIONAL SCIENCES STIP**

**CONDITIONS, CHALLENGES AND
PERSPECTIVES IN EDUCATION IN THE
REPUBLIC OF MACEDONIA**

2015, STIP

Издава
НУ-УБ „Гоце Делчев“ Штип

За издавачот
Охридија Лазарова

Организационен одбор
Снежана Мирасчиева – претседател

Членови
Соња Петровска, Емилија Петрова Ѓорѓева, Никола Смилков, Снежана Јованова Митковска,
Снежана Ставрева Веселиновска, Даниела Коцева, Весна Ничева, Елена Ташкова,
Јорданчо Митков, Атанас Крстовски, Цветанка Красиќ, Милена Ристова Михајлова, Снежана
Санева, Илија Митров, Трајан Коцев, Данче Николовска Вратевска, Димитар Љуботенски, Зоран
Костовски, Јовче Арсов, Вања Џамбазова Николовска, Ванче Маневски, Охридија Лазарова,
Верица Јосимовска

главен и одговорен уредник
Снежана Мирасчиева

уредник
Соња Петровска

уредувачки одбор
Снежана Мирасчиева (Македонија), Димитар Димитров (Бугарија), Младен Вилотијевиќ (Србија),
Нина Биједиќ (Босна и Херцеговина), Лилјана Тодорова (Бугарија), Татјана Атанасова Пачемска
(Македонија), Кристинка Селаковиќ (Србија), Јосип Милат (Хрватска), Емилија Петрова Ѓорѓева
(Македонија), Трајан Попковчев (Бугарија), Крстивоје Шпијуновиќ (Србија)

јазична редакција
Снежана Санева, Милена Ристова Михајловска

лектура на англиски јазик
Снежана Кирова

дизајн на корица
Никола Смилков

техничка поддршка
Даниела Коцева, Снежана Мирасчиева, Верица Јосимовска

Тираж
500

Печати
Полиестердеј - исток, Штип

CIP - Каталогизација во публикација
Национална и универзитетска библиотека "Св. Климент Охридски", Скопје

37(497.7)(082)

СОСТОЈБИ, предизвици и перспективи во воспитанието и образованието
во Република Македонија : зборник на трудови / [главен и одговорен
уредник Снежана Мирасчиева]. - Штип: НУ - Универзитетска библиотека
"Гоце Делчев", 2015. - [215] стр. : илустр.36; 21 см

На стр. 3: Conditions, challenges and perspectives in education in
Republic of Macedonia. - Фусноти кон текстот. - Abstract. -
Библиографија кон трудовите

ISBN 978-608-242-021-9

а) Образование - Македонија - Зборници
COBISS.MK-ID 100055306

Содржина

Предговор	1
1. Мирасчиева Снежана, Ѓорѓева Петрова Емилија, Ставрева Веселиновска Снежана, Воспитанието и образованието низ призмата на идните перспективи и развој Mirascieva Snezana, Petrova Gjorgjeva Emilija, Stavreva Veselinovska Snezana, Education through the prism of future prospects and development	2
2. Јованова-Митковска Снежана, Професионални компетенции на воспитувачите Jovanova-Mitkovska Snezana, The professional competences of preschool educators	6
3. Симоновска Елизабета, Критичност, самокритичност или релативизација Simonovska Elizabeta, Criticism, self-criticism or relativization	12
4. Белташева Маја, Соработката меѓу предучилишните установи и родителите Beltaseva Maja, Cooperation between pre-schools institution and parents	15
5. Димова Габриела, Здравственото воспитание /и/ образование и формирањето на здравствена култура кај децата од предучилишна возраст Dimova Gabriela, Health education and formation of health culture among preschool children	18
6. Грегова Татјана, Џацков Оливер, Состојби, перспективи и предизвици во воспитанието во Република Македонија - предучилишно воспитание Gregova Tatjana, Cackov Oliver, Condition, perspective and challenge in education in Republic of Macedonia-Preschool education	25
7. Јанева Радмила, Проект „Од текстил до мода“ Janeva Radmila, Project „From textiles to fashion“	28
8. Дончева Јулија, Јамакова Фатме, Ефективноста на проектно ориентираната дејност на студентите во нивната подготовка за професионална педагошка реализација Doncheva Julia, Yamakova Fatme, Effectiveness project-oriented activities to students prepararing for professional career education	32
9. Османова Ибишева Евин, Николова Василева Валентина,	

Емпириско истражување на слободното време на учениците од град Русе Osmanova Ibisheva Evin, Nikolova Vasileva Valentina, Empirical studies for the leisure time of students from Ruse	37
10. Николова Василева Валентина, Улогата на комуникацијата во училишно - воспитниот процес Nikolova Vasileva Valentina, The role of communication in school – educational process	42
11. Петровска Соња, Ступариќ Јована, Компаративните истражувања во образованието Petrovska Sonja, Stuparic Jovana, Comparative research in education	47
12. Атанасовски Диме, Предуслови за квалитетна интегрална евалуација во воспитно-образовните институции Atanasovski Dime, Prerequisite for realization of quality integral evaluation in educational institutions	54
13. Кузмановска Драгана, Кирова Снежана, Иванова Биљана, Креативноста и знаењето го креираат патот до училишниот успех Kuzmanovska Dragana, Kirova Snezana, Ivanova Biljana, Creativity and knowledge trace the path to school success	59
14. Ѓорѓева Петрова Емилија, Мирасчиева Снежана, Ставрева Веселиновска Снежана, Организација, организациска култура и клима во основното училиште Petrova Gorgeva Emilija, Organization, organizational culture and climate in primary school	63
15. Угриновска Емилија, Илиевски Александар, Костадиновска Драгица, Постои ли етика во училиштата? Ugrinovska Emilija, Ilievski Aleksandar, Kostadinovska Dragica, Is there ethics in schools?.....	71
16. Ѓорѓева Петрова Емилија, Кокотова Татјана, Училишната организациска клима фактор за развој на современото училиште Petrova Gjorgjeva Emilija, Kokotova Tatjana, School organizational climate - factor of modern school development.....	74
17. Мирасчиева Снежана, Коцева Даниела, Состојбата во воспитанието и образованието денес е предизвик за утрешнината и перспектива за иднината Mirascieva Snezana, Koceva Daniela, State in education today is a challenge for tomorrow and a perspective for the future.....	78
18. Митев Зоран, Камчева-Панова Лидија, Соработката меѓу родителите и одделенскиот раководител во современото основно училиште Mitev Zoran, Kamceva-Panova Lidija, Cooperation between parents and class teachers in modern primary school.....	82

19. Дончева Јулија,
„Опонентното“ однесување на детето провоцирано од семејната средина
Doncheva Julia,
Opposition child's behavior provoked by the family ambience89

20. Јорданов Киро,
Кооперативна настава
Jordanov Kiro,
Cooperative teaching94

21. Смилова Горица,
Учење низ експеримент
Smilkova Gorica,
Learning through the experiment103

22. Јовева Јадранка, Ташкова Елена, Камчева-Панова Лидија,
Ставовите и односот на одделенските и предметните наставници кон инклузијата на децата со попреченост во развојот при ООУ „Гоце Делчев“Штип
Joveva Jadranka, Taskova Elena, Kamceva-Panova Lidija,
Attitudes of class and subject teachers towards inclusion of children with developmental disabilities in OOU Goce Delcev – Stip107

23. Богданов Благојче, Атанасова – Пачемска Татјана, Лазарова Лимонка,
Преглед и современи приоди во откривањето и работата со талентирани ученици за математика во Република Македонија
Bogdanov Blagojche, Atanasova – Pacemska Tatjana, Lazarova Limonka,
Review and contemporary approaches in the discovery and work with talented students of mathematics in Macedonia115

24. Атанасова – Пачемска Татјана, Јовановска Добрила,
Современ приод во унапредување на процесот на оценување по наставниот предмет математика
Atanasova – Pacemska Tatjana, Jovanovska Dobrila,
Modern approach for improving math evaluation process121

25. Николовска Виолета,
Улогата на мајчиниот јазик во образованието
Nikolovska Violeta,
The role of Mother Language in Education126

26. Панева Блага,
Фонетско-фонолошките аспекти на македонскиот јазик и процесот на неговата (не)употреба во основното и средното образование во Република Македонија
Paneva Bлага,
Phonetic-phonological aspects of the macedonian language and the process of its (non)use in primary and secondary education in the Republic of Macedonia131

27. Китанова Ирена,
Креативноста и стимулот на ученикот преку комплексната постапка за обработка на буква

Kitanova Irena,	
Students' creativity and incentive through the complex procedure for processing a letter	.137
28. Мартиновска Виолета,	
Тежеста и моќта на словото	
Martinovska Violeta,	
The weight and power of the word141
29. Ристова-Михајловска Милена,	
Интерпретација на средновековните автографи со цел нивно приближување до современит реципиент	
Ristova-Mihajlovska Milena,	
Interpretation of medieval autographs for the purpose of convergence to modern Recipients143
30. Миловска Добрила,	
Авторството на панонските легенди	
Milovska Dobrila	
Authorship of panonnian legends150
31. Дончева Јулија, Ахмедова Нурсал,	
Интерактивни технологии во наставата со рана училишна возраст со помош на информациско-комуникациска технологија	
Doncheva Julia, Ahmedova Nursal,	
Interactive technologies for teaching and education in primary schoolage through information and communication technologies155
32. Османова Ибишева Евин,	
Компјутерските дидактички игри – средство за интелектуален развој на детето	
Osmanova Ibisheva Evin,	
Computer didactic games - means of intellectual development of the child160
33. Коцева Даниела, Мирасчиева Снежана,	
Социјализацијата и е-учење	
Koceva Daniela, Mirascieva Snezana,	
Socialization and e-learning165
34. Јакимовска Милена,	
ИКТ и предучилишните установи	
Jakimovska Milena,	
ICT and kindergartens169
35. Чепреганов Тодор, Николова Соња,	
Толеранцијата и учебниците по историја во мултиетничко и мултиконфесионално општество? (македонски случај)	
Сепреганов Тодор, Nikolova Sonja,	
Tolerance and history textbooks in multiethnic and multiconfessional society (macedonian case)172
36. Ристова-Михајловска Милена, Лазарева Наташа,	

Училиштето како воспитно-образовна институција и просветата - некогаш и денес Ristova-Mihajlovska Milena, Lazareva Natasa, School as an educational institution in the past and in the present	178
--	------------

37. Насев Ленче,
Првиот прирачник по музичко воспитание за работа со деца од предучилишна возраст
Детето, музиката и ние од Васил Попдучевски
 Nasev Lence,
First manual in music education for work with preschool children “The child, music and we”
by Vasil Popducevski185

38. Михајловски Ангеле,
Прстната техника-ключен фактор за пијанистичката интерпретација во процесот на едукација и усовршување
 Mihajlovski Angele,
Finger technique- key factor for interpretation by piano in the process of education and training189

39. Џамбазова Николовска Вања, Николовска Вратеовска Данче, Вратеовски Миле,
Социо-економска стратификација и образованието како фактор на општествена мобилност
 Djambazova Nikolovska Vanja, Nikolovska Vrateovska Danche, Vrateovski Mile,
The socio-economic stratification and education as a factor of social mobility194

40. Николовска Вратеовска Данче, Џамбазова Николовска Вања, Мојсоска Снежана,
Еволуцијата на економското знаење за макроекономската стабилност низ призма на макроекономските парадигми
 Nikolovska Vrateovska Danche, Djambazova Nikolovska Vanja, Mojsoska Snezana,
The evolution of economic knowledge about macroeconomic stability through the prism of macroeconomic paradigm200

41. Ангеловска Александра,
Зајакнување на капацитетите на казнено-поправните установи преку образованието, обуката и стручното усовршување како облици на третман на осудените лица кои издржуваат казна затвор
 Angelovska Aleksandra,
Strengthening the capacities of detention and rehabilitation centers through education, training and professional specialization as form of treatment of convicted people with sentence of imprisonment207